

בענין ספק ממזר *

שאלה ראובן היה נשוי עם דינה בשטר כתובה וקידושין כדת משה וישראל וילדה לו שתי בנות. אחרי מופלג גרש ראובן הנו' את אשתו דינה הנו' בב"ד ובאותו פרק עמדה דינה הנו' ותבעה מזונות הבנות מבעלה ויהי כמשיב שאלו הבנות אינם טמנו וכעת הבנות הנו' הגיעו לפרק הנושא וקצת מחכמי העיר עכבו על ידם לאמר שלא יש להם תקנה לבא בקהל וחיליהו ממה שמצאו כתוב בספר הזכרונות של הב"ד הראשונים בדור שלפנינו, וז"ל להיות אמת וצדק שהר"א גרש את אשתו מירקאדה בשנת התקס"א בחדש חשון לחשבון הישמעאלים אלף ומאתים וט"ו ולהיות על ידי ישמעאלים כתבנו ובהיות שבעת הגירושין תבעה האשה הנו' מזונות הבנות מהר"א הנו' ואמר שאלו הבנות אינם ממנו וכבר כתב מרן בא"ה סי' ד' סעי' כ"ט וז"ל אבל האב שאמר על אחד מבניו או על בנו שאינו ממנו נאמן וע"כ לא יבואו בקהל עכ"ל אות באות הנצתק מגוף העיקרי. ושאלה אשה כבי מדרשא מה יהיה משפט הבנות הנו' ואי דינא הכי. ואף אי הכי הוא יש לי שטר הודאה בערכאות של גוים שהורה לפניהם וכפינן ליה ולב"ד צ"י הערכאות הנו' וישאום בע"כ מכה שטר הודאה הנו' אשר על כן יורנו המורה לצדקה ושכמ"ה.

תשובה בטרם ארים קץ קלמוסא וקן מגילתא הגדתי חיום דלית בחילי לערין שלחן במדב"ר ואם תאמר חזו דאתי לדידי לא שמה מתיא ומת אני לבא במיעוט דרך ארש אחרי אשר כבר עשוהו הן קלותי בריה קלדי כמות שהיא כאחד מן סרקייה נצי"ם ונדיים אף כי לזאת יחד לב"י מה לתב"ן את הבר' תבני בין גינת ורדיים.

כרם הכרח הכרחני לעשות לפנינו בישראל כי שיה וכי שיה להם אנשי לבב

(*) ממחר התשובה הזאת. הגאון רבי יהודה זרחיה אולאי זצ"ל. נצר מגזע תגאונים חיד"א ובעל חסד לאברהם, זצ"ל. — היה אחד מגדולי הספרדים שבדור העבר. לפני יותר ממאה שנה עלה ממדינת פאס לארצנו הקדושה. כאן נשא לו לאשה את נכדת הגה"ח ר' ישראל יפה ז"ל הידוע בשם „המדפיס מקאמוסט“, אחד מתלמידיו המובהקים של הרב מלאדי זצ"ל, ומחם הסתעפה המשפחה האשכנזית. בעת"ק ירושלם המתיחסת למשפחת אולאי. בהיותו צעיר לימים נתמנה לראב"ד באלכסנדריה של מצרים. לו באו בירושה הרבה כת"י עתיקים של הרב חיד"א זצ"ל והוא הוציא לאור את שו"ת הרב"ז עם הערותיו, ובסופו „חלוקת דרבנן" משלו, ואת הספר שו"ת מן השמים לר"י מקורביל ז"ל עם הערותיו. הוא עצמו חבר הרבה ספרים שנשארו בכת"י ולא זכינו לאורם. בין אלה נודע אחד בשם „בני המלך" על הרמב"ם שכבר היה מסודר לדפוס. הגאון רבי שלמה אליעזר אלמגרי זצ"ל היה מספר שבהיותו בקושטא ראה שם חיבה מלאה מכתבי יד.

כזקנו הגאון חיד"א ז"ל היה אף הוא נודד למרחקים בתור שד"ר לסובת ענינים חשובים ובדרכו כחן כרב ואב"ד בכמה קהלות בערי המערב. בסוף ימיו שב אל משפחתו לאה"ק ולרגלי מחלתו הקשה נסע לעיר עכו להתרפאות בה ובה שבק חיים לכל חי בשנת תרל"א ונקבר בחלק העיר שבאה"ק. תשובה זו, שנכתבה בדרך מסעו בעיר תוניס ושעליה חסכמת הגאון ר' יצחק טייב זצ"ל, אב"ד רש"ם, — נמצאה באמתחת בנו הר"ר חזקיה אולאי ז"ל ונמסרה לדפוס ע"י גבדו הרב הגאון ר' משה אריה ליב שפירא שליט"א, מיסד ור"מ ישיבת תורת אמת בירושלם ת"ו.